

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXXII. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-NOVÉ MESTO, SEPTEMBER 2022

Pracovné leto v znamení dôležitých zmien v Novom Meste

Deti čaká v školách množstvo noviniek

Bratislavské víno sa dostalo až na Titanic

Milí Novomešťania,

prázdniny sú za nami a letu už o pár dní definitívne zakývame na rozlúčku. Slovo „prázdniny“ má v našom prípade už tradične trochu iný význam. Prázdné školy, škôlky, ale aj mesto ako také využívame na to, aby sme opravili, zrekonštruovali, zmodernizovali všetko, čo si pýta potrebnú investíciu. A že toho toto leto nebolo málo!

Posledné mesiace nám štát začína schvaľovať jeden veľký eurofondový projekt za druhým. Na rozšírenie škôl, škôlok, modernizáciu ihrísk a parkov... Takže minimálne do konca budúceho roka vieme, čo budeme robiť. Zároveň je tu však strašiak ďalšej novej covidovej vlny a s tým súvisiacich opatrení a zatvárania bežného života, preto sa snažíme stihnúť urobiť aj čo najviac ďalších projektov – možno menších, ale rovnako dôležitých. O mnohých sa dočítate aj v septembrovom Hlase Nového Mesta, ktorý držíte práve v rukách.

Pred sebou však máme aj ďalšiu dôležitú tému. Parkovanie. V septembri budúceho roka nadobudne účinnosť zákon o zákaze parkovania na chodníkoch. Dôvtedy bude nevyhnutné pripraviť dopravné projekty, odkomunikovať ich s miestnymi obyvateľmi a, samozrejme, vyznačiť parkovacie miesta. To, či sa tam následne zavedie parkovacia politika a v akej forme, je druhá vec, toto je však povinná jazda. Aktuálne to riešime na Bielom Kríži, v Dimitrovke, na Hostinského sídlisku, na Zátíši, v Ludovej štvrti a – keďže hlavné mesto nejako nehlási, že by sa v Novom Meste do toho chcelo pustiť – pripravujeme sa aj na veľkú štvrt' medzi Šancovou, Račianskou, Pionierskou a na Teplickej. No a následne nás čakajú Kramáre a Koliba. Samozrejme, prinesie to aj to, že prideme o viacero súčasných parkovacích miest. Môžem vás však ubezpečiť, že sa budeme s magistrátom biť o každé jedno miesto, ktoré budú chcieť zrušiť. Novomešťania potrebujú parkovať a našou prvoradou úlohou je upraviť chodníky a miestne komunikácie tak, aby sme vytvorili čo najviac legálnych parkovacích miest. O všetkom sa s vami, samozrejme, najskôr porozprávame. Váš názor je aj v tomto prípade pre nás dôležitý.

Rudolf Kusý

Z obsahu čísla:

Športoviská, vynovené školy či pitná fontánka. Čo je nové v Novom Meste str. 3 – 6

Ako požiadať o vianočný príspevok str. 9

Otázky a odpovede k zberu bioodpadu str. 11

Detská šikana – problém, ktorý nesmieme ignorovať str. 16

Virtuálny digitálny 3D model Nového Mesta str. 17

Obálka:
Letný večer v Novom Meste
Snímka Dominika Koháryová

Vydáva Mestská časť Bratislava-Nové Mesto,

IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava-Nové Mesto,

Junácka 1, 832 91 Bratislava,

tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,

www.banm.sk/casopis/

Mesačník, dátum vydania: 1. 9. 2022

obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Jazyková úprava: Mgr. Zuzana Ščibranyová.

Grafická úprava: Martin Lovas.

Tlač: Komárňanské tlačiarne spol. s r. o.

Náklad: 24 200 výtlačkov. Číslo 9/2022.

ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Detská rozlúčka s letom na Kuchajde

Všetko má svoj koniec. Žiaľ, aj leto, ktoré vždy vystrieda jeseň, tak ako letné prázdniny strieda začiatok školského roka. No všetky deti vedia, že s letom sa treba poriadne rozlúčiť a najlepšia rozlúčka je tradične na Kuchajde. Deti, vezmite rodičov a prídte si v nedeľu 11. septembra od 15.00 hod. užiť nielen jeden z posledných letných víkendových dní, ale aj vystúpenie milovaného škriatka FÍHA tralala s jeho najpopulárnejšími detskými hitmi! Chýbať nebudú ani obľúbení detskí hrdinovia z Labkovej patroly. Okrem toho sa môžete vyšantit' napríklad na nafukovacím hrade. Detskú rozlúčku s letom by si nemali nechať ujsť ani tí, ktorí pre svoje deti hľadajú krúžky. Súčasťou rozlúčky totiž bude aj Krúžkobranie. Viaceré športové kluby a iné záujmové združenia predstavia rodičom a deťom aktivity, ktoré robia, a tak rodičia ľahko získajú nielen prehľad ponuky aktivít, ale svoje ratolesti budú môcť rovno prihlásiť na vybraný krúžok. Vstup je, samozrejme, ZADARMO. Tešíme sa na vás!

Leto v našich školách a škôlkach: Nové triedy, moderné kúrenie, opravená strecha

Aj toto leto sme pokračovali v skvalitňovaní podmienok pre žiakov a pedagógov v našich základných či materských školách. Tie najväčšie rekonštrukcie budú ukončené do polovice októbra. Čo všetko sme stihli?

V **Základnej škole Sibírska** bola časť budovy donedávna prenajatá súkromnej firme. Tej sme dali výpoveď z priestorov a z tých vznikli tri nové triedy. Škola tiež dostala novú výmenníkovú stanicu tepla. Je to pokračovanie našej snahy o ekonomicky a energeticky efektívne riešenie, od ktorého si sľubujeme výraznú úsporu nákladov na kúrenie. Doterajšia technológia bola navyše zastaralá a v havarijnom stave.

Aj v **Materskej škole Na Revíne** sa tešia z nového a úsporného vykurovania. Ventily na všetkých radiátoroch budú ovládané diaľkovo. Na každom pribudne nová hlavica, ktorá bude slúžiť na pohodlné nastavenie vykurovania z počítača vedenia školy. Zamestnanec ľahko nastaví nielen teplotu v každej triede separátne podľa potreby, ale aj režim – napríklad počas víkendov či prázdnin.

A do tretice efektívne vykurovanie. A to v **Základnej škole Česká**. Aj tu sa mestská časť spolieha, že opatrenia budú znamenať menšie faktúry za teplo. Vymenila sa odovzdávacia stanica tepla, ktorá umožní pohodlné manipulovanie a regulovanie tepla.

Prázdniny sme využili aj v **Základnej škole Odborárska**, kde sme sa pustili do rekonštrukcie strechy budovy školy.

Úpravami prešiel aj areál **Materskej školy na Letnej ulici**. Obvodový múr areálu už potreboval investície do údržby. Z múru už neopadáva stavebná sutina, má novú úpravu vrchnej časti, ktorá bola problematická. Vymenila sa aj vstupná brána, pretože tá doterajšia už mala „odslúženú“. A na časti vonkajšieho povrchu v areáli sme vymenil asfaltový povrch, ťažko skúšaný nielen časom, ale aj koreňmi stromov v škôlke. Aby sa tu deti mohli bezpečne prechádzať, behať či klobežkovať.

Deti zo **Základnej i Materskej školy Kalinčiakova** sa zase budú hrať bezpečnejšie a zdravšie. Prašnú plochu detského ihriska nahradí nová dopadová plocha. Je mäkká, moderná a bezpečná. Okrem toho sa v škole vymenili podlahy v dvoch triedach a podlahy v dvoch šatniach patriacich k telocvični.

Dôležitú investíciu sme v lete spustili v **Materskej škole Legerského**, kde sa tešia z väčších priestorov. Budova sa síce nafúknuť nedá, ale dá sa lepšie využiť. A to platí práve aj pre túto škôlku. Mestská časť prerobila dva bývalé školské byty a škôlkari získali novú šatňu, priestor na prácu psychológa s deťmi a veľkú hraciu miestnosť.

V **Materskej škole Rešetkova** sme vymaľovali triedy, kuchyňu a ďalšie priestory škôlky.

Martin Mitošinka, snímky Jana Plevová

Skvelé správy pre ZŠ Za kasárňou! Nové ihrisko, bežecký ovál aj jedáleň

Vynovená moderná jedáleň, nový bežecký ovál, nové multifunkčné ihrisko. Veľké veci sa diali v lete v Základnej škole Za kasárňou. Aj v našej najväčšej škole sa prázdniny niesli v duchu dôležitých investícií.

Telocvik a športové aktivity tu čakajú lepšie časy. Začiatkom augusta sme začali s napájaním oválu s dvoma dráhami na existu-

júcu štvordráhovú cieľovú rovinku. Tú čakalo kompletne prebrúsenie a revitalizácia. Zvetralé a vypadané miesta sa doplnili granulátom s lepidlom. Ale až s novým oválom môžu deti trénovať aj dlhšie trate ako len 60 metrov. Ovál bude mať všetky potrebné podkladové vrstvy a polyuretánový povrch.

Školský areál sa dočká aj ďalšej významnej zmeny. Kedysi asfaltové basketbalové ihrisko už svojimi nerovnosťami vzbudzovalo hrôzu, no už mu odzvonilo. Škola z peňazi zo zbierky, z foodfestu či ďalších zdrojov, vrátane 40 tisíc eur od mestskej časti, tu zabezpečí výmenu povrchu a vybuduje nové multifunkčné ihrisko. „Mysleli sme na všetky športy, ktoré sa na takomto ihrisku dajú hrať – futbal, basketbal, hádzanú či florbal,“ prezradila riaditeľka školy Monika Hulenová. Práce by mali byť hotové do konca roka.

No a treťou veľkou novinkou je vynovená jedáleň. „Museli sme do nej investovať, je to 60-ročná miestnosť, ktorá už nezodpovedala potrebám doby. Vynovili sme vnútorné priestory, vymaľovali, dali nový obklad, miestnosť sme opticky zväčšili, lebo sme menili jej dispozíciu, mysleli sme na plátno s projektorom, aby sa jedáleň mohla aj multifunkčne využívať, inštalovali sme nové svietidlá,“ informovala riaditeľka školy.

Martin Mitošinka, snímka Jana Plevová

Takto sa stavia sen: Nová škôlka na Teplickej už rastie do výšky

Sen sa stáva realitou. Už o rok by malo nájsť miesto v novej škôlke na Teplickej ulici až sto detí. Stavba v týchto mesiacoch utešene rastie do výšky a novomestská samospráva by chcela mať do konca tohto roka hotovú hrubú stavbu.

Pokračujeme vo vytváraní nových miest pre škôlkarov. Na Teplickej začala začiatkom prázdnin stavať novú materskú školu. Nová moderná škôlka bude mať kapacitu 100 miest. Predpokladaný termín jej otvorenia je jeseň 2023.

Pôjde o dvojpodlažnú budovu s plochými strechami. Triedy budú mať spoločný priestor na pohybové aktivity a pohybové hry, umožnia rozmiestniť hravé kútiky a špeciálne zamerané centrá aktivít. Každá trieda získa vlastné toalety, umývadlá, sprchu a WC pre pedagóga.

Na prvom podlaží sa bude nachádzať jedáleň pre 50 detí, v ktorej sa budú stravovať v dvoch skupinách. Na druhom podlaží vznikne priestor pre kabinet so zasadacou miestnosťou, ktorá sa dá v prípade potreby využiť ako izolačná miestnosť. Všetky vnútorné a vonkajšie priestory sú navrhované ako bezbariérové.

Príbeh novej škôlky na Teplickej neraz pripomínal boj s veternými mlynmi, no nakoniec sa myšlienka podarila. Začiatkom júla starosta poklepal základný kameň novej škôlky a vzápätí sa začalo stavať. Nová škôlka vyrastie v areáli tej súčasnej,

ktorá svoje poslanie nestratí a mestská časť ju bude aj naďalej využívať.

Za posledných pár rokov vytvorila mestská časť dve nové škôlky a jedno takzvané elokované pracovisko. Dve škôlky nadstavila a dve rozšírila o školnícke byty.

Martin Mitošinka, snímka Jana Plevová

Námestíčko na Ovručskej zmeníme na príjemný parčík

Vraciame sa na Ovručskú ulicu! Po tom, čo sme tu vybudovali nové komunitné centrum a vlani zrekonštruovali miestnu cestu a chodníky, finalizujeme ďalší dôležitý projekt. Na rade je námestíčko medzi miestnymi potravinami a komunitným centrom, v ktorom sme tento rok zriadili Ukrajinsko-slovenský komunitný dom.

Na tomto mieste v rámci revitalizácie vybudujeme príjemný malý parčík s oddychovou zónou s ôsmimi lavičkami, bohatou zeleňou či novým osvetlením. Súčasťou bezbariérového priestoru budú aj dva smetné koše na triedenie odpadu a päť cyklostojanov.

Pôvodné súsošie „Žena s priadzou“ z roku 1967 od akademického sochára Rudolfa Uhera, ktoré je umiestnené uprostred námestíčka, samozrejme, zachováme a po zreštaurovaní bude aj naďalej dominantou a symbolom tohto verejného priestoru.

Hlavnou myšlienkou projektu je rozšírenie zelene na úkor spevnených plôch – vysadíme tu preto dva nové vzrastlé stromy, živý plot a trvalkové záhony.

Ako bude vyzeráť zmodernizované námestíčko na Ovručskej, vidíte na priložených vizualizáciách. (bor)

Na Riazanskej budujeme ďalšie nové športovisko

Na mape Nového Mesta pribudne ďalší nový športový areál! V lete sme sa pustili do veľkej modernizácie športoviska na Riazanskej ulici. Deje sa tak len krátko po tom, čo mestská časť dokončila rekonštrukciu vnútorných priestorov miestneho Školak klubu.

Vynovený viacgeneračný areál bude slú-

žiť tak miestnej komunite, ako aj deťom zo Základnej školy Riazanská či Materskej školy Letná. Počas prázdnin panoval na Riazanskej čulý stavebný ruch, s ukončením prác sa počíta v novembri. Už teraz sa Novomešťania môžu tešiť na ďalšie zrekonštruované multifunkčné aj florbalové ihriská s vymenenými povrchmi, na nový

bežecký ovál, ktorý pribudne okolo multifunkčného ihriska, na vynovené doskočisko.

Veľkou zmenou je aj nové dopravné ihrisko s edukačnými ambíciami či nová detská zóna s rôznymi hracími prvkami. Pribudnú nové chodníky, lezecké prvky, lavičky, stojany na bicykle i viacgeneračná oddychová zóna s malým pódium pre rodičov s deťmi aj seniorov. Ako pri každej podobnej akcii, aj tu sa zrevitalizuje zeleň a vysadí sa nová. Na projekt prispelo dotáciou aj hlavné mesto Bratislava.

(mm), snímka Jana Plevová a vizualizácia projektu

Škôlkari z Osadnej sa môžu tešiť na novučičké detské ihrisko

Pracovné bolo leto aj v škôlke na Osadnej ulici, kde ešte v júli začala veľká modernizáciu detského ihriska, ktoré prinesie deťom lepšie a bezpečnejšie podmienky na hranie sa a zábavu.

Miestni škôlkari sa môžu tešiť na nové moderné herné prvky a zostavy, viac bezpečia na detskom ihrisku poskytnú nové pružnejšie dopadové plochy. Vysadili sme nový trávnik a pribudli aj vyvýšené záhony, kde sa naši škôlkari priučia záhradníčeniu a budú v dôležitom kontakte s prírodou. Výhodami takýchto záhonov sú ľahký prístup zo všetkých strán, či to, že rastlinky v nich nie sú náchylné na prízemné mrazíky, sú chránené pred hraťošmi, krtmi a inými škodcami. Vďaka výške záhona sa k rastlinkám nedostane ani toľko buriny. (mm)

Nové cvičiace stroje ocenia aj seniori

Aktívny pohyb je dôležitý a zdravý v každom veku. Zvlášť v seniorskom. Naša mestská časť vytvára vhodné podmienky pre aktívny život aj pre našich starších Novomešťanov. Príkladom je aj novootvorené športové ihrisko na Pionierskej ulici, kde sme mysleli aj špeciálne na nich. Okrem toho, že tu môžu od mája využívať bežeckú dráhu, ihriská, pingpongový stôl, či plochu na medzi seniormi obľúbený petang, v auguste sme v areáli vytvorili ďalší športový sektor. Na Pionierskej sme osadili sadu cvičiacich strojov, na ktorých môžu návštevníci rozvíjať svoje fyzickú zdatnosť – pričom ich náročnosť zohľadňuje aj možnosti seniorov. (bor), snímka Jana Plevová

Na Pionierskej si vodu načapujete bezkontaktne aj priamo do fľaše

V Bratislave sú také len dve. My v Novom Meste máme od augusta tretiu. V našom novom športovom areáli na Pionierskej ulici, ktorý sme otvorili koncom mája, pribudla ďalšia novinka – bezkontaktná pitná fontánka.

Na športovisku sme ju osadili v spolupráci s Bratislavskou vodárenskou spoločnosťou. Základom správneho pitného režimu je dostatočne kvalitná pitná voda – a od letnej sezóny 2022 sa takou môžete popri športovaní osviežiť aj na Pionierskej. Veľkou výhodou fon-

tánky je to, že vodu si môžete pohodlne načapovať aj do vlastnej fľaše. Fontána je podľa BVS schopná odolávať mrazu až do -7 stupňov Celzia a kvalita vody by sa pritom nemala znížiť ani pri extrémnej horúčave +45 stupňov.

Týmto zdrojom pitnej vody zároveň rozširujeme ich počet na športových a detských ihriskách a v parkoch v Novom Meste. Ide v poradí už o šiestu fontánku s pitnou vodou. Návštevníci ich iste ocenia najmä počas horúcich dní, o ktoré nebola toto leto núdza.

Pitné fontánky v Novom Meste:

Detské ihrisko Jahodová
Park Rešetkova-Osadná
Park Háľkova
Park Jama
Park pri Urban Residence
Športový areál Pionierska

(bor), snímka Jana Plevová

Začína nový školský rok 2022/2023

Čo čaká deti po návrate do lavíc

Viacere základné školy v našej mestskej časti plánujú v školskom roku 2022/2023 významné investície. Vynovené budú vnútorné aj vonkajšie priestory, nováčikovia určite pribudnú aj medzi pedagógmi. Čo teda čaká deti po návrate do lavíc?

Ako sa škola pripravila na nový školský rok? Čo bude z vášho pohľadu najväčšou novinkou? Na čo sa môžu žiaci tešiť?

**Mgr. Mária Dolnáková, riaditeľka,
Základná škola s materskou školou Cádrova 23**

Na žiakov sa tešia vymalované triedy – miestnosť pre školský klub detí a knižnica. Verím, že školský klub detí bude mať aj čiastočne nové zariadenie, ktoré budú môcť žiaci využívať dopoludnia aj popoludní. Na chodbách medzi triedami pripravujeme „knihobúdky“, ktoré sa budú môcť dať využiť aj na sedenie a oddych pri čítaní si cez prestávky. Triedy sme doplnili o nábytok, ktorý školám daroval SPP.

**PaedDr. Monika Hulenová, riaditeľka,
Základná škola s materskou školou
Za kasárňou 2**

Tak ako každé leto, najväčšou výzvou je nájsť kvalitných ľudí za odchádzajúcich pedagógov, následne vytvoriť rozvrh hodín a dúfať, že všetci zamestnanci v septembri nastúpia podľa plánu. Žiaci sa teda môžu tešiť na niekoľkých nových učiteľov, nové pomôcky a najmä ďalšie vynovené priestory. Tentokrát sme sa pustili do kompletnej rekonštrukcie a modernizácie priestoru školskej jedálne, ktorá žiakov privíta už v septembri. No zároveň stavíme i nové multifunkčné ihrisko, na ktoré dostaneme príspevok od zriaďovateľa. Pán starosta prisľúbil i vybudovanie bežeckého oválu. Športoviská by mali byť plne funkčné najneskôr v decembri.

**Ing. Zuzana Salíniová, riaditeľka,
Základná škola s materskou školou
Jeséniova 54**

Ani počas letných prázdnin sme nezaháľali. Revitalizovali sme triedy, ale aj spoločné priestory, doplnili hracie prvky na školskom dvore. Prebiehala údržba školského ihriska, nový náter si už zaslúžila aj "ekoprístavba".

**Mgr. Milena Partelová,
Základná škola s materskou školou Sibírska 39**

Počas prázdnin sme v spolupráci so zriaďovateľom pripravovali žiakom viacero nových tried, ktoré sme získali ukončením nájmu. V nových priestoroch vznikla aj kuchynka pre pedagógov a žiakov, vynovené toalety, kabinet a oddychová zóna pre žiakov. V spolupráci s rodičmi sme renovovali priestor školského dvora osadením nových lavičiek a paletového sedenia. Renovácia školského dvora je na začiatku. Bude pokračovať počas školského roka. Veríme, že aj tento začiatok žiakov poteší

a zlepši im pobyt na školskom dvore. Vzdelávanie obohatíme o hodiny nemeckého jazyka už od 6. ročníka a anglického jazyka za prítomnosti lektorky – native speaker. Zabezpečiť lektora sa podarilo našim úžasným rodičom, ktorí nám pri vzdelávaní veľmi pomáhajú.

Aké výzvy stoja pred vami od septembra, resp. v priebehu školského roka? Čo by vám pomohlo vyrovnáť sa s nimi?

Mária Dolnáková

V júli som bola zo strany zriaďovateľa informovaná o ďalších krokoch, ktoré povedú k rekonštrukcii budovy školskej jedálne. Ak sa všetko podarí, tak nás čaká rok rekonštrukčných prác. Kalendárny rok ukončíme novou modernou budovou v našom zaujímavom areáli Cádrova. Túto akciu považujem za veľmi náročnú na logistiku sťahovania – uvoľnenia priestorov budovy a jej prípravu na prestavbu. Verím, že v spolupráci so zriaďovateľom a školským úradom všetko zvládneme. Vedeniu školy určite pomôže premyslený postup. Verím, že aj rodičia nám vyjdú v ústrety a pomôžu, keď sa budeme pripravovať na prestavbu.

Monika Hulenová

Obávam sa, že pre absolútny nedostatok kvalifikovaných pedagógov v Bratislave budeme i my, tak ako mnohé školy, zápašit s chýbajúcimi silami. Jediná cesta ako prilákať absolventov fakúlt do škôl je výrazne zvýšiť platy. Ak si má čerstvý absolvent dovoliť po štúdiu v Bratislave platiť prenájom bytu, volí iné zamestnanie, alebo odchádza pracovať do rodného mesta. Všetko ostatné vieme zvládnuť, no bez učiteľov škola fungovať nemôže.

Zuzana Salíniová

Aj keď na jednej strane nás veľmi teší enormný záujem o možnosť navštevovať našu školu, obmedzené priestorové kapacity nám ani zďaleka nedovoľujú prijať všetkých záujemcov. Veľmi by nám pomohlo opätovné dobudovanie nielen kmeňových tried, ale aj odborných učebni. Výzvou je aj dobudovanie plnohodnotnej telocvične či školskej jedálne v materskej škole.

Milena Partelová

Momentálne je pre nás najväčšou výzvou čo najlepšie zapojenie ukrajinských detí do vyučovacieho procesu a pomoc ich rodinám. Počet odídenčov sa nám v súčasnom období neustále zvyšuje. Je to pre školu a aj pre žiakov – odídenčov veľmi náročné obdobie. Problémom je neznalosť slovenského jazyka u nových detí. Naši pedagógovia sa im snažia nadštandardne pomáhať každú voľnú chvíľku. Riešením by boli externí lektori slovenského jazyka.

Čo by ste chceli odkázať na začiatku školského roka rodičom a žiakom?

Mária Dolnáková

Väčšina rodičov si želá modernizáciu budovy jedálne, tak ako aj my, zamestnanci školy. Prosíme rodičov o trpezlivosť pri obmedzeniach prevádzky, ktoré nás určite čakajú počas rekonštrukčných prác. Obmedzená bude nielen prevádzka jedálne, ale čaká nás zvýšená nepohoda pri dennom vyučovaní a plnení bežných školských úloh. Budeme trpezliví, určite to stojí za to.

Monika Hulenová

Naším žiakom a rodičom chcem touto cestou poďakovať za úžasnú podporu a spoluprácu, ktorú si nesmierne vážime. Hoci nie je vždy všetko dokonalé a ideálne, snažíme sa tomuto stavu čo najviac priblížiť. A to je našim cieľom i v nasledujúcom školskom roku - ako fungujúca zakasárnická komunita spoločne zlepšovať všetko, čo je v našich silách. Tešíme sa na všetko dobré, čo spoločne s rodičmi, zriaďovateľom a priateľmi školy pre naše deti vytvoríme.

Milena Partelová

Začína sa nový školský rok. A ak opäť bude náročný, zvládneme ho. Všetci. Predchádzajúce obdobie nám ukázalo, čo všetko dokážeme. Niekedy to bolo ľahšie, inokedy náročnejšie. Žiakom a ich rodičom želáme čo najúspešnejší štart v novom roku, veľa krásnych školských zážitkov a získanie vedomostí.

Lucia Drevická, snímky Jana Plevová

Zverejnili okrsky a počty poslancov pre komunálne voľby 2022

Miestne zastupiteľstvo Bratislava-Nové Mesto na základe zákona určilo, že počas jesenných komunálnych volieb si obyvatelia mestskej časti vyberú spolu **25 poslancov**. Urobiť tak budú **môcť 29. októbra 2022 v štyroch volebných obvodoch**.

Nové zastupiteľstvo bude rozhodovať o smerovaní našej mestskej časti počas volebného obdobia 2022 – 2026. Z jednotlivých kandidátov doň môžu Novomešťania posunúť po šesť poslancov za volebné obvody 1 až 3. Volebný obvod 4 bude mať v novom zastupiteľstve sedem reprezentantov.

Volebný obvod č. 1 – 6 poslancov

počet volebných okrskov: 10
(zahŕňa volebné okrsky č. 1, 2, 4 – 11)

Volebný obvod č. 2 – 6 poslancov

počet volebných okrskov: 12
(zahŕňa volebné okrsky č. 12 – 23)

Volebný obvod č. 3 – 6 poslancov

počet volebných okrskov: 11
(zahŕňa volebné okrsky č. 24 – 34)

Volebný obvod č. 4 – 7 poslancov

počet volebných okrskov: 12 (zahŕňa volebné okrsky č. 3, 35 – 45)

V Novom Meste bude spolu 45 volebných okrskov a k nim prislúchajúcich volebných miestností. Jednotlivé okrskové volebné komisie v nich umožnia zúčastniť sa volieb občanom SR a cudzincom, ktorí majú na územní mestskej časti trvalý pobyt, dovŕšili vek 18 rokov a sú zapísaní v zozname voličov v danom okrsku. Pre lepšiu orientáciu už samospráva spustila aj **novú volebnú mapu na mapovom portáli webu www.banm.sk**. Rovnako sa na webe mestskej časti v špeciálnej sekcii Voľby 2022 môže každý dozvedieť i ďalšie podrobné informácie, ktoré sú priebežne dopĺňané.

Okrem poslancov miestneho zastupiteľstva na nové funkčné obdobie si Novomešťania, samozrejme, vyberú aj svojho starostu. Spolu s lokálnymi reprezentantmi sa budú v komunálnych voľbách voliť i poslanci mestského zastupiteľstva a primátor hlavného mesta. Po prvýkrát v histórii sa v jeden deň a na jednom mieste uskutočnia aj tzv. župné voľby, v ktorých sa rozhodne o predsedovi a poslancoch Bratislavského samosprávneho kraja.

Viac informácií o spôsobe voľby sa dozviete v budúcom čísle Hlasu Nového Mesta. *(Id)*

O vianočný príspevok treba požiadať do 31. októbra

Aj tento rok poskytne mestská časť Nové Mesto svojim obyvateľom v ťažkej sociálnej situácii jednorazovú finančnú výpomoc k vianočným sviatkom.

Podľa platných zásad príspevok môžu získať rodiny s deťmi, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej alebo náhlej núdzi, a rodiny, ktoré majú deti zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov. Ďalej môžu o príspevok požiadať obyvatelia, ktorí poberajú dávku v hmotnej núdzi a v mestskej časti Bratislava-Nové Mesto majú trvalé bydlisko minimálne jeden rok, ako aj osamelí obyvatelia, ktorí poberajú dávku z dôchodkového poistenia, ktorá je ich jediný zdroj príjmu.

Žiadosť o vianočný príspevok sa podáva na **Miestnom úrade Bratislava-Nové Mesto na Junáckej ulici č. 1**, kde dostanete aj príslušné tlačivo a získate viac informácií o nároku na príspevok (**telefón: 02/ 49 253 529**).

K žiadosti je potrebné doložiť nasledujúce doklady:

- Obyvatelia, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, doložia potvrdenie z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Vazovova 7/A, Bratislava o poberaní tejto pomoci.
- Osamelí dôchodcovia predložia doklad o výške dôchodku na rok 2022. Podľa platných zásad je hranica dôchodku na poskytnutie tejto výpomoci v roku 2022 určená do výšky dvojnásobku sumy životného minima, čo je 468,84 EUR.

Úradné hodiny miestneho úradu sú v pondelok a v stredu od 8.00 do 12.00 hod. a od 13.00 do 17.00 hod. a v piatok od 8.00 do 12.00 hod. Žiadosť je potrebné podať najneskôr **do 31. októbra 2022**. Tlačivá žiadostí sú zverejnené aj na stránke **www.banm.sk** (oddelenie sociálnych služieb → sociálne príspevky → pod bodom č. 6).

(red), ilustračná snímka Canva

Seniori, získajte tablet zdarma!

Tak ako seniori na celom Slovensku, aj tí novomestskí majú možnosť zúčastniť sa školení zameraných na zvýšenie digitálnych zručností. Organizuje ich štát prostredníctvom Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR v rámci projektu „Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia Senior tabletov“.

Jeho hlavným cieľom je zlepšiť digitálne zručnosti približne 170-tisíc seniorom a znevýhodneným osobám vo veku od 65 rokov formou prezenčných a e-learningových školení.

„*Naučia sa pracovať s internetom a mailom, čo je veľmi dôležité. To im zabezpečí styk s vonkajším prostredím bez ohľadu na vzdialenosť. Ako nevýhodu vidím fakt, že vo vyššej vekovej kategórii môže byť znížená jemná motorika a citlivosť prstov, čo pri tablete môže robiť trochu problémy. Ale to je otázka cviku,*“ povedala k projektu Elena Sobolichová z Jednoty dôchodcov na Slovensku.

Milí novomestskí seniori, nielenže takto príjemne strávite čas, niečo sa naučíte, ale po skončení školenia automaticky a bezplatne dostanete tablet, na ktorom si môžete precvičovať nadobudnuté vedomosti.

Podmienky školenia a získania tabletu:

- Školenia sa môže zúčastniť každý senior, ktorý ku dňu začiatku školenia dovŕši vek 65 rokov.
- Druhou podmienkou je úspešné vyplnenie a odoslanie predregistračného formulára, ktorý nájdete na webovej stránke www.mirri.gov.sk.
- Po odoslaní formulára dostanete informáciu o voľnom termíne a ďalšom postupe.
- Seniorom sú školenia poskytované bezplatne.
- Po úspešnom absolvovaní školenia vznikne seniorovi nárok na prevzatie tabletu.
- Už na jar sa konali pilotné školenia, ale po letných prázdninách od septembra 2022 budú realizované ďalšie školenia – sledujte stránku ministerstva.
- Školenia sú určené pre začiatočníkov aj pokročilých.
- Školenia pozostávajú z piatich stretnutí: raz do týždňa počas piatich týždňov. Jedno stretnutie trvá 3 vyučovacie hodiny s 15-minútovými prestávkami.

Diviaky na Kramároch: Okresný úrad povolil mimoriadny lov a odchyt

S príchodom jari sa v uliciach Kramárov objavili nečakaní hostia – diviaky, ktoré si zvykli prichádzať k bytovkám a rodinným domom najmä večer a v noci. Situácia sa nezlepšovala ani v ďalších mesiacoch a miestni obyvatelia sa čoraz viac obávali prípadných útokov diviakov na ľudí. V polovici letných prázdnin Okresný úrad Bratislava vydal povolenie na mimoriadny lov a odchyt diviacej zveri na nepoľovných plochách v Novom Meste a poveril vykonaním týchto opatrení Mestské lesy Bratislava.

Mestská časť Bratislava-Nové Mesto od začiatku, kedy sa tento problém na Kramároch vyskytol, podnikala v záujme jeho čo najskoršieho vyriešenia príslušné kroky. Všetky podnety sme okamžite postupovali v súlade s legislatívou na kompetentné orgány. Žiadali sme o riešenie situácie Okresný úrad Bratislava (pozemkový a lesný odbor), Regionálnu veterinárnu a potravinovú správu Bratislava-mesto a Mestské lesy v Bratislave (užívateľ príslušného poľovného revíru). Súčasne sme oslovovali aj dotknuté ministerstvá, t.j. Ministerstvo životného prostredia SR a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Pred uzávierkou tohto čísla HNM prisľúbil starosta mestskej časti Rudolf Kusý na stretnutí s predstaviteľmi mestských lesov okrem možností, ktoré má, aj finančnú pomoc pri zabezpečovaní odchytu diviacej zveri.

Mestská časť nemá v kompetencii organizovať prípadný odlov a odchyt lesnej zveri, preto sa obrátila so žiadosťou o ich vykonanie na nepoľovných plochách v tejto lokalite prostredníctvom užívateľa príslušného poľovného revíru na pozemkový a lesný odbor Okresného úradu Bratislava.

Napriek tomu od začiatku apelujeme na miestnych obyvateľov, aby nevyhadzovali z balkónov žiadne potraviny a nenechávali zvyšky jedla v okolí odpadkových košov, čo môže diviaky lákať, a aby pri strete s diviakmi mali psy na vôdzke. Súčasne sme vyzvali majiteľov pozemkov na hranici lesoparku a zastavaného územia na zabezpečenie údržby zelene a orezov na miestach, kde sa diviaky najviac zdržujú.

(red), ilustračná snímka: Canva

Pestré vnútrobloky: Pritiahnu deti k športu?

Dostať mladých ľudí od obrazoviek telefónov a počítačov späť na ihrisko je čoraz ťažšie. Mladšie deti strácajú záujem hrať sa a vôbec tráviť čas na vonkajších sivých športoviskách. To sa v Novom Meste pokúšame zmeniť – a to nielen budovaním nových ihrísk.

Niekedy stačí skutočne málo. Inšpirovaní podobným projektom z Petržalky sme sa rozhodli zmeniť formou street artu sivé ihrisko vo vnútrobloku Družstevná, Kalinčiakova, Pri starej prachárni a Trnavská cesta na atraktívne miesto, príťažlivé aj pre dnešnú mládež.

Mestská časť prostredníctvom vicestarostu Branislava Filipoviča zabezpečila sponzora, vďaka čomu športové ihrisko získalo novú pestrú tvár s moderným dizajnom a farbami. Aj tu sa realizovali autori projekt.ihrisko Mario Bihary a umelci z WallDesign. „Deťom chýba motivácia športovať, ale aj správny impulz. Naším dielom chceme nielen hlasnou trúbou upozorniť na tento verejne známy problém, o ktorom sa hovorí príliš málo. Zároveň prichádzame s riešením, ako nájsť cestu zo slepej ulice,“ dodáva Mario Bihary. *(mm), snímka projekt.ihrisko*

Ako predísť zápachu a kde skončí bioodpad? Otázky a odpovede

Zber kuchynského bioodpadu už beží. Od začiatku augusta sa v Novom Meste začalo aj s jeho reálnym odvozom krátko po tom, ako boli obyvateľom mestskej časti doručené špeciálne nádoby spolu s kompostovateľnými vreckami. Na čo si dať pozor pri zbere a ako predchádzať neprijemným situáciám v domácnosti a okolí zberných nádob? Vyberáme z otázok a odpovedí, ktoré pripravila spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu a.s. (OLO), ktorá zber bioodpadu zabezpečuje.

Bude sa zvyšovať poplatok za zber odpadu?

Nie, poplatok sa z dôvodu zberu kuchynského odpadu nebude zvyšovať. Náklady na zber kuchynského bioodpadu z bytových aj rodinných domov sú súčasťou miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Kde dostanem ďalšie vrecká, keď miniem 150 kusov, ktoré som dostal zadarmo?

Ďalšie certifikované kompostovateľné vrecká s logom "OK compost" si môžu obyvatelia zakúpiť v obchodoch.

Čo ak mám vlastnú nádobu na zber kuchynského bioodpadu?

Môžete používať aj vlastný odvetrávateľný košík na zber kuchynského bioodpadu, dôležité je, aby ste používali kompostovateľné vrecká, v ktorých budete kuchynský odpad vhadzovať do nádoby na zber.

Ako predídem zápachu z bioodpadu v domácnosti?

Vynášajte vrecká včas, netreba čakať, kým budú úplne plné. Tým, že sú priedušné a uložené v odvetrávateľnom košíku, eliminuje sa vlhkosť a biologické procesy odpadu. Predchádza sa tak tvorbe zápachu. Potraviny živočíšneho pôvodu (kosti, zvyšky mäsa) vopred

zabaľte do novinového (nie letákového) papiera, ktorý zachytí vlhkosť a zápach. Potraviny s vysokým obsahom vlhkosti vyhadzujte do vonkajších zberných nádob čo najskôr. Odpad vo vreckách ne nechávajte na slnku (najlepšie je uchovávať ho v tme a pri izbovej teplote).

Kam putuje vyzbieraný kuchynský bioodpad?

Dobre vytriedený kuchynský biologicky rozložiteľný odpad je užitočným a hodnotným materiálom, ktorý však musí byť ďalej spracovaný. Koncovým zariadením pre úpravu tohto materiálu je zariadenie na spracovanie kuchynského odpadu. Mesto Bratislava plánuje v roku 2024 vybudovanie vlastného zariadenia na zhodnocovanie, ktoré nám pomôže efektívne a ekologicky nakladať s kuchynským bioodpadom.

Kde nájdem viac informácií?

www.olo.sk/kbro

www.bratislava.sk/sk/zavedenie-zberu-kuchynskeho

-biologicky-rozlozitelneho-odpadu

www.banm.sk

facebook mestskej časti

(ld)

V Novom Meste začíname triediť drobný elektroodpad

V Novom Meste začíname triediť drobný elektroodpad

Od konca júla môžu obyvatelky a obyvatelia mestskej časti Bratislava-Nové Mesto triediť aj drobný elektroodpad. Pridali sme sa tak k ďalším mestským časťam v našom hlavnom meste, ktoré drobný elektroodpad už aktívne triedia.

V pilotnej fáze sme v spolupráci so spoločnosťou ASEKOL SK v našej mestskej časti rozmiestnili tri červeno-biele kontajnery.

Nájdete ich v týchto lokalitách:

- na stojiskú kontajnerov pri miestnom úrade na Junáckej (Junácka 1)
- pri železničnej stanici Bratislava-Nové Mesto (Tomášikova 56)
- pri kúpalisku Tehelné pole oproti parku Jama (Odbojárov 7)

Recyklácia je jedna z najlepších možností ako efektívne prispieť k ochrane našej planéty. Elektroodpad, ktorý nie je správne zrecyklovaný, tak končí na sklád-

ke odpadu a stáva sa priamou hrozbou nielen pre životné prostredie a živočíchov, ale aj ľudské zdravie. Naopak, pri správnej recyklácii sú odstránené nebezpečné látky, ktoré sa v elektrozariadeniach nachádzajú. V blízkej budúcnosti plánujeme rozšíriť počet červeno-bielých kontajnerov tak, aby boli dostupné čo najväčšiemu počtu našich obyvateľov.

Čo patrí do červeno-bielých kontajnerov?

- mobilné telefóny
- IT zariadenia
- hobby náradie
- kalkulačky
- rádiá
- prehrávače
- slúchadlá
- fotoaparáty
- videokamery
- elektrické hudobné nástroje
- kuchynské spotrebiče

- elektronické hračky
- batérie

Ide o prvú sieť kontajnerov na elektroodpad na Slovensku, ktorá sa nachádza v blízkosti domovov. Zároveň ide o inteligentnú zbernú sieť. Každý kontajner obsahuje senzor na snímanie naplnenosti, vďaka čomu sa dá efektívne plánovať jeho vyprázdnenie. Informácie zo senzorov sú k dispozícii aj obyvateľom vďaka mobilnej aplikácii Sensoneo, kde si obyvatelia vedia nájsť najbližší kontajner a sledovať aj jeho naplnenosť. (aha)

Biela noc 2022 aj v našom Novom Meste

Tešíme sa, že medzinárodný festival súčasného umenia Biela noc, ktorý prepája umenie a verejný priestor, sa nám podarilo tento rok dostať aj do našej mestskej časti. Festival ukazuje naše mesto očami umelcov a kreatívcov, mení jeho zaužívanú podobu, popularizuje a demokratizuje umenie.

Pýtate sa, ktoré miesto či budova bude jedným z umeleckých objektov? No predsa naša ikonická budova Novej tržnice na Trnavskom Mýte!

Na mape Bielej noci sa tento rok objaví prvýkrát, a to vďaka spolupráci organizátorov festivalu s našou mestskou časťou Bratislava-Nové Mesto, ktorá kontinuálne pracuje na jej zveladení. Kombinácia svetla, hudby a modernistickej architektúry sľubuje výnimočný divácky zážitok – a snáď tiež motivuje k ochrane kultúrneho dedičstva.

Kreatívci a dizajnéri zo zoskupenia BN Label jej spolu s Martinom Gabčom počas Bielej noci 2022 vzdajú hold pútavým laserovým mappingom. Ich dielo bude niesť symbolický názov – Návrat. Budova Novej tržnice z roku 1983, navrhnutá uznávaným, žiaľ, dnes už zosnulým architektom Ivanom Matušikom, počas svojej existencie slúžila rôznym účelom. Nepochybne sa však stala dôležitou súčasťou miestnej histórie a neodmysliteľným symbolom mestskej štvrte.

„Túžime dostať do Novej tržnice opäť život, aký tu bol kedysi. Aby toto jedinečné kryté mestské trhovisko opäť získalo punc zašlej slávy, potrebujeme nielen peniaze, ale aj podporu zo strany verejnosti,“ vysvetľuje Rudolf Kusý, starosta mestskej časti Bratislava-Nové Mesto.

Veríme, že si nájdete čas a podporíte svojou účasťou nielen tento krásny medzinárodný festival, ale aj našu Novú tržnicu. Počas všetkých troch dní trvania Bielej noci 2022, 16. až 18. septembra medzi 19.00 – 24.00 hod., si bude môcť každý návštevník v našom stánku zakúpiť tričko, mikinu alebo nákupnú tašku s fosforeskujúcou potlačou svietiacou v tme. Autorom originálnych grafík na produktoch z limitovanej edície je Bruno Húska. Tri rôzne grafiky sú inšpirované samotnou tržnicou a originálne ju zobrazujú pomocou geometrických tvarov či pre Novú tržnicu typických potrubí vzduchotechniky. Ich zakúpením môžete vyjadriť svoju priazeň a podporíte jej revitalizáciu. Každé získané euro z predaja pôjde na opravu a výmenu sklenených tabúl tvoriacich fasádu budovy Novej tržnice.

Sledujte aktuálne dianie na našom tržnicovom FB a IG profile, rovnako na profilech mestskej časti Bratislava-Nové Mesto i samotné profily festivalu. Veríme, že sa spolu na Bielej noci v septembri vidíme!

Kúzelná sobota
s Talostanom

24.9.2022

9.00 – 11.00 hod.

- Kúzelnícká
- Bublinová
- Balónová

SHOW
PRE DETI

Chýbať nebudú ani
kreatívne tvorivé dielničky!

Nová tržnica na Trnavskom Mýte,
balkón na 1.poschodí
zo strany Krížnej

NOVÁ TRŽNICA

BIELA NOC V NOVOM MESTE

Názov inštalácie:

NÁVRAT

Nová Tržnica, Šancová 112

16. – 18. 9. 2022, 19.00 – 24.00 HOD.

Mestská časť
Bratislava - Nové Mesto

Biela
noc

NOVÁ TRŽNICA

Čo nájdete v našej Novej tržnici

Nová tržnica na Trnavskom mýte je už viac ako 30 rokov miestom, kde Bratislavčania vedú nakúpiť najrôznejší tovar a služby. Na dvoch podlažiach ponúka takmer 60 predajní, 8 trhových stánkov a gastro prevádzky.

Trhovisko, ktoré nájdete v strednej časti prízemí, ponúka výber čerstvého ovocia a zeleniny od lokálnych pestovateľov a tiež z dovozu. Od nepamäti je súčasťou života tržnice aj predaj živých rezaných kvetín. Bohatý je i výber smútočných ven-

cov a tiež izbových rastlín či kvetinových aranžmánov.

Ikonickou predajňou, ktorá je v tržnici od jej začiatku, je obchodík s domácimi potrebami na prízemí. Pani Zuzana v ňom predáva naozaj úplne všetko, čo do domácnosti potrebujete. Medzi pôvodné prevádzky patrí tiež predajňa kozmetiky, v ktorej pani Evka predáva už vyše 20 rokov.

V Novej tržnici viete nakúpiť bežné potraviny aj produkty zdravej výživy, vegánske a vegetariánske potraviny, pečivo, mäso, údeniny a syrové výrobky, pančuchový tovar, rôzny textil, potreby pre včelárov a včelie produkty. Nechýba ani lekáreň, darčeková predajňa a kamenárstvo.

Okrem nových služieb, ktoré návštevníkom zabezpečuje Alzabox či Balíkomat, nájdete v Novej tržnici už dlhé roky aj krajčírstvo. V malinkej prevádzke na prvom poschodí vám šikovný pán krajčír opraví alebo upraví odevy podľa vašich predstáv.

Do Novej tržnice môžete prísť aj na kavičku, dobre sa najesť, či si tu dokonca zahrať na pianino. Medzi gastro prevádzky s najstaršou tradíciou určite patrí ikonická

predajňa šalátov a rýb na prvom poschodí. Pani Silvia má svojich verných zákazníkov, ktorí sem celé desaťročia chodia na tresku či vyprázanú rybu so zemiakovým šalátom. Niektorí tvrdia, že tu chutí rovnako dobre, ako pred 30 rokmi. Raritou je predajňa rýb, kde si viete priamo z kade kúpiť živého kapra.

Veríme, že si nájdete čas a prídete podporiť predajcov svojim nákupom. Pomôžete tak zachovať pôvodnú funkciu Novej tržnice ako mestského trhoviska. Tešíme sa na vás!

Dvojstranu pripravili:

Lucia Repová Weinbergerová,

Zuzana Kmiťová, snímky Peter Praženka

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto vás pozýva na **ZÁVER**

KULTÚRNEHO LETA

V NOVOM MESTE   **SOBOTA 17. SEPTEMBRA**
OD 15.00 H, KUHAJDA

RICHARD MÜLLER

FUNKIEZ

SIMA

MARIBONDO

DISCO

VATRA & COUNTRY

OHŇOVÁ ŠOU

www.banm.sk

DETSKÉ ATRAKCIE ZDARMA

TALENTY Z NOVOMESTSKÝCH ŠKÔL

VSTUP ZDARMA
TEŠÍME SA NA VÁS!

PARTNERI:

Víno z Bratislavy bolo aj na Titanicu!

Piva sa v Bratislave vypilo oveľa viac ako vína. A aby vás v krčme neoklamal krčmár, v džbánoch bol namiesto rysky zatlčený kliniec, prekvapuje historik umenia Vladimír Tomčík, ktorý sa dlhodobo venuje dejinám gastronómie a vinárstva v Bratislave. Prvú časť rozhovoru s ním o jedle ste si mohli prečítať v minulom čísle HNM, dnes sa spolu s ním pozrieme na nápoje.

Rímsky cisár Marcus Aurelius Probus, ktorý vládol na prelome 70. a 80. rokov 3. storočia, nariadil svojim legionárom vysadiť na okolitých pahorkoch vinič. Prečo to bolo v tom čase pre neho dôležité? Traduje sa, že nechcel, aby sa nudili v čase mieru.

V antickom Ríme boli dve základné suroviny – obilie a víno. V našej oblasti boli podmienky na pestovanie viniča. Prví, ktorí krajinu začali klčovať, kultivovať a vysádzať aj vinič, boli Kelti.

Takže počiatky vinárstva siahajú ešte hlbšie do minulosti.

Aj samotné vinárstvo sa začalo skôr. Máme o tom doklady, napríklad vinohradnícke nožíky zo Smoleníc, ktoré sú

Z tejto veže Františkánskeho kostola oznamovalo ranné zvonenie čas otvárania a večerné zvonenie čas zatvárania výčapov. Preto sa mu hovorilo „Pivný zvon“.

oveľa staršie a dokladujú, že vinohradníctvo bolo pod Malými Karpatmi skôr.

Zachovali sa informácie o tom, ako postupoval rozvoj pod Malými Karpatmi, alebo v okolí Bratislavy?

Také podklady nie sú. Ale bezpečne vieme povedať, že rozlohy vinohradov boli oveľa väčšie dnes. Aj v dnešných lesoch v okolí Bratislavy môžete nájsť kopy kamena, ktoré svedčia o vinohradoch aj v tých častiach, ktoré sú dnes už pre nás ťažko predstaviteľné. V roku 1841 po veľkých mrazoch v Európe vyhynulo veľa vinohradov a možno to je dôvod, prečo sa neskôr rozsah vinohradov zmenšil.

Vo vašich publikáciách upozorňujete na to, že legenda o Bratislave ako o meste vína nie je úplne pravdivá a že sa v stredoveku na tomto území pilo pivo... Kedy sa u nás začalo variť?

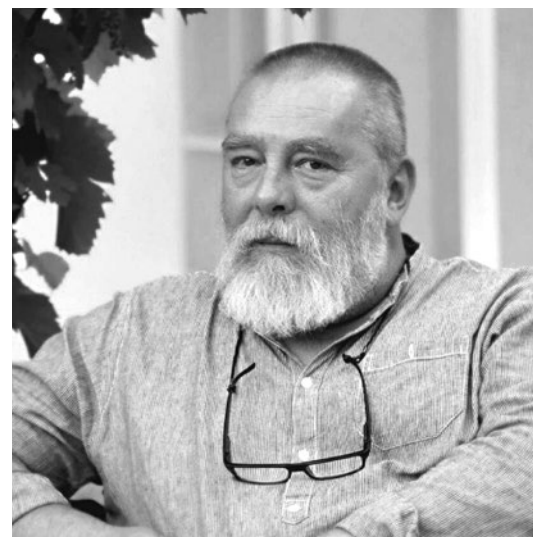
Piva sa skutočne pilo oveľa viac. Napokon, bol to pivný zvon na Františkánskom kostole, ktorý o 22. hodine zvonil ako upozornenie, že sa majú zavrieť krčmy. Dôvodom, prečo sa pilo veľa piva, bola konzervácia solením a údením. Bratislava mala kvalitnú vodu, no tá niekedy spôsobovala choroby. A aby bola zdravšia, tak sa varila. A do tretice, pivo bol pôstny nápoj...

A varilo sa skôr, ako sa začalo robiť víno?

To nikto nevie.

Víno sa podávalo aj pri korunováciách panovníkov. Aké spoločenské postavenie malo pivo? Kto ho pil?

Pivo pili všetci. Dnes by nám asi nechutilo, bolo kálne, s menším obsahom alkoholu, hustejšie a pilo sa aj na zasýtenie. V roku 1435 žilo v meste 472 vinohradníckych rodín, čo bola polovica obyvateľov mesta. Výroba vína na jedného obyvateľa bola 2500 litrov. To hovorí o význame vína ako obchodnej komo-

dity. Keď v roku 1811 vyhorel Bratislavský hrad, v Podhradí zhorelo 77 domov, radnica a 5 pivovarov. V roku 1726 bol v podhradí pivovarnícky cech, ktorý mal 45 členov, to hovorí o množstve predaja a výroby piva.

Dá sa o Bratislave povedať, že je mekkou slovenského piva? Ako najstarší pivovar na Slovensku sa uvádza Steiger, ktorý v roku 1473 založili jezuitský mnísi vo Vyhniach...

Najstarší fungujúci. Je to inak rarita, že vo Vyhniach sa varilo pivo dvadsať rokov pred objavením Ameriky.

A keď nakrátko opustíme Bratislavu, prečo sa pivo varilo v 15. storočí práve vo Vyhniach?

Boli tam vysoké pece, vyrábali sa tam zariadenia a stroje pre banskú výrobu. Preto aj robotníci pri peciach mali vyššiu spotrebu tohto nápoja, jednoducho museli niečo piť. Aj nedávno sa ešte v hutách rozdávala chlapom pivo osmička.

Víno z Prešporka ochraňovali privilégiá. Za dovoz lacnejšieho z iných regiónov sa muselo platiť. Boli chránení aj výrobcovia piva? Aké bolo ich postavenie?

Boli chránení a zároveň postihovaní. Už vtedy, pred 500 rokmi, bolo zvykom v krčmách mať v drevenom džbáne zatlčený kliniec. To bola vtedajšia ryska. A dôsledne sa vtedy kontrolovala nielen kvalita piva, ale aj množstvo. Kvalita sa kontrolovala nemeckým spôsobom tak, že došli radní, sadli si v kožených nohaviciach na lavicu poliatu pivom a keď

sa na lavici prilepili, pivo bolo dobré. Víno bolo chránené reguláciou trhu. Bratislavský vinohradnícky región sa rozprestieral od Karlovej Vsi cez mesto, pretože aj na Dunajskej ulici alebo na Štefánikovej boli kedysi vinohrady, až po Raču. Dovoz bol vyvolaný zvedavosťou po niečom novom, bol síce limitovaný, ale ako vždy, úplata dokázala svoje.

Aké vína sa pili? Ak nie sú známe presné odrody, vieme povedať aspoň to, či biele alebo červené?

Červené víno v tom čase nebolo, pilo sa len biele. Prvý, kto doniesol na územie Slovenska červené víno, bol Matej Korvín, ktorý ho priviezol z Francúzska. Odrody boli rôzne a keď po roku 1241 po tatárskom vpáde pozval Belo IV. valónskych vinohradníkov, doniesli nové odrody vína, kvalitný vinič. Takže aj v tomto boli silné vplyvy zo zahraničia. Neskôr =zlepšovanie kvality vyústilo až do výroby šampanského na území Bratislavy. Táto oblasť bola prvá, kde sa vyrábalo mimo územia Francúzska. Firmu na výrobu šumivého vína v roku 1825 založili dvaja prešporskí mešťania: Johann

Fischer, napoleonský vojak, ktorý sa tu podľa povesti zaľúbil, a Michael Schönbauer. Postupne sa mu venovali aj ďalší vinári. Jeden z nich, Jakob Palugyay, začal s krčmou na Železnej studničke a dotiahol to na najväčšieho predajcu vína v celom Rakúsko-Uhorsku. Vyrábali šampanské, ktoré sa dostalo aj do vinotéky na loď Titanic. Časť jeho veľkých skladových priestorov slúži ministerstvu zahraničných vecí vedľa Slovenskej akadémie vied. Aj umiestnenie jeho skladov je zaujímavé. Pri SAVKe sa končila hranica mesta a on si zámerne vybudoval sklady tesne za ňou, aby sa vyhol plateniu daní.

Jeho meno neskôr však trochu zapadlo do zabudnutia. Prečo?

Pretože po prvej svetovej vojne, po roku 1918, sa rozpadli trhy, hlavne tie rakúsko-uhorské, ale aj ďalšie zahraničné. Prišli hranice a tým pri jeho výrobe nastali problémy.

Už Kelti pri varení piva používali aj chmeľ. Ako to bolo v Bratislave? Z čoho sa vyrábalo? Išlo už o produkt z chmeľu?

Aj z chmeľu. Pridávali sa doň rozličné bylinky, používali sa rôzne čarodejnícke metódy. Spotreba piva bola obrovská. Nemáme presné doklady, ale bola naozaj obrovská. Za Márie Terézie príslušníci

dvora dostali na dobré spanie po dvoch litroch piva. Dnes by to pred spaním málokto pil, pretože by musel stále chodiť na záchod. Spotreba bola určite oveľa vyššia.

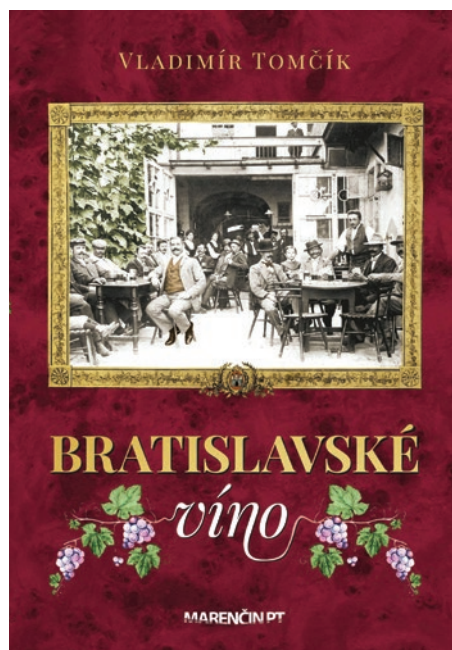
V Bratislave sa neskôr, v stredoveku, malo vypiť viac piva ako vína...

Prvý dôvod - smäd bol voľakedy omnoho väčší ako dnes. Čerstvé mäso sa konzumovalo zriedkavo, pokrmy sa pripravovali z mäsa konzervovaného soľou. Druhý dôvod - pivo bolo cirkvou definované ako pôstny nápoj. Mohlo sa teda piť aj počas veľkých pôstov. Pivo sa zohrialo a zajedalo sa s chlebom. Pivo bol nielen nápoj, ale aj prostriedok na nasýtenie.

Okolo piva sa tradujú rôzne úsmevné príhody z minulosti. Na čom ste sa pobavili vy?

Ako som spomínal, pivo varili aj mníši. Bol to pôstny nápoj. Boli to zbožní muži a zrejme im to aj bolo divné, že držia v určitých obdobiach cez rok pôst, nejedia, ale pivo pijú stále. Keďže boli veľmi zbožní a opatrní, poslali do Vatikánu jeden sud piva na posúdenie, či sa neprieči Bohu, že pijú niečo také dobré. Pivo však po ceste v sude skyslo. Keď ho vo Vatikáne ochutnali, bolo hnusné, a tak odkázali, že pokojne môžu...

*Zhováral sa Martin Mitošinka
Snímky archív Vladimíra Tomčika*

RECEPT NA PREŠPORSKÝ WÄRMILICH

Potrebujete: 5 lyžíc kryštálového cukru, 5 lyžíc masla, ½ l račianskej frankovky, klinček, badyán, škoricu, niekoľko plátkov muškátového kvetu, vínovicu, sladkú smotanu.

Ako na to: Cukor dajte skaramelizovať, potom zalejte vínom, pridajte klinček, badyán, škoricu a plátky muškátového kvetu. Všetko spolu prehrejte a dolejte do 1 litra vínovicou. Wärmilich sa pije s niekoľkými kvapkami sladkej smotany.

Vladimír Tomčík

Rodený Bratislavčan, historik, spisovateľ a publicista - Vladimír Tomčík - absolvent dejín umenia na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského. Šestnásť rokov pôsobil ako redaktor i ako šéfredaktor časopisu Výtvarný život. Ako kurátor pripravil u nás i v zahraničí okolo 150 výstav. Je autorom vyše tisíciky odborných i popularizačných článkov v novinách a časopisoch, podpísal sa pod stopäťdesiat televíznych scenárov a ešte väčšie množstvo relácií pre rozhlas. Popri výtvarnom umení sa však systematicky venuje dejinám Bratislavy. Je autorom viacerých publikácií, pričom dve z nich, „Tvoja Bratislava“ a kniha „Bratislava a okolie“, získali prestížne ocenenie Najkrajšia kniha roka. Od roku 1997 je predsedom združenia Devínska brána, ktoré sa venuje oživovaniu tradícií.

Dieťa si so šikanovaním samo neporadí. Treba spojiť sily

Podľa prieskumov je každé šieste dieťa na Slovensku obeťou šikany. Ak sa ňou nebudeme zaoberať, nebudeme realizovať preventívne programy a nevytvoríme bezpečné prostredie, v ktorom pre šikanu nie je miesto, môže narásť až do obludných rozmerov, ktoré ohrozujú životy detí. O tomto probléme sme sa pohovárili s prezidentkou Koalície pre deti Slovensko Marianou Kováčovou, ktorá sa už vyše 30 rokov venuje problematike týraných a sexuálne zneužívaných detí a domácejmu násiliu.

Slovensko nedávno šokoval prípad 11-ročného dievčaťa, ktorú v Miloslave šikanovala partia nepľnoletých. Prekvapil tento prípad aj vás ako odborníčku?

Žiaľ, šikana, násilie medzi deťmi sa nie len stupňuje, ale sa stáva bežnou súčasťou ich života. Za jej šírením sa však často skrýva zlyhanie nás dospelých a nesystémové kroky. Či už je to popieranie existencie šikany, bagatelizovanie, strach z „poškodenia dobrého mena školy“, ak tá šikanu prizná, či nedostatok zdrojov na to, aby bola v školách realizovaná kvalitná prevencia. Ide o závažné problémy, ktorých riešenie dlhé roky zanedbávame. Ak sa pýtate, či ma tento prípad prekvapil, musím povedať, že ani nie. Podobných prípadov sa deje na Slovensku veľa, len sa nedostávajú na verejnosť. A možno aj brutálnejších. Vo svojej praxi sa stretávam s neveriteľnou krutosťou páchanou na deťoch, ktorú oni často prenášajú smerom k rovesníkom. Dôvodom môže byť, že inú reakciu ako násilie z najbližšieho okolia nepoznajú, alebo ide o obranný mechanizmus. Pritom ide väčšinou o veľmi zranené deti.

Kde je vlastne hranica, kedy už ide o šikanu a nie „doberanie sa“ medzi deťmi?

Je tam veľmi úzka hranica a závisí od viacerých faktorov. Napríklad jednorazový útok nie je považovaný za šikanovanie. Naopak, ak ide o krátkodobé či dlhodobé opakovanie doberania, zosmiešňovania až ponižovania, sily nie sú vyrovnané a „obeť“ to vníma ako nepríjemné, ide o šikanovanie. Pedagógovia by mali dokázať rozlíšiť tieto prejavy, vedieť, aký rozdiel je medzi teasingom (hašterením) a ostrakizmom, prvou fázou šikanovania. Preň je typické vyčleňovanie z kolektívu, ignorovanie dieťaťa v kolektíve, osočovanie, obviňovanie, prehliadanie. Zastavenie šikanovania v tej

to fáze môže ochrániť dieťa pred dlhodobými nepriaznivými následkami.

Na koho sa môže obrátiť dieťa, ak je v škole šikanované? A aké majú možnosti riešiť tento problém rodičia?

Dieťa sa môže zdôveriť osobe, ktorej dôveruje – učiteľovi, psychológovi, ak ho škola má, odbornému tímu. To sa ale deje len v pomerne málo prípadoch. Deti sa boja priznať pedagógovi z dôvodu, že by boli brané za „žalobaby“ a situácia v triede by sa ešte zhoršila, prípadne aj z dôvodu, že by im učiteľ či učiteľka nedôverovali. Pozornému rodičovi by však nemali ujsť niektoré zmeny v správaní dieťaťa – utiahnutosť, zvýšená agresivita, prípadne zhoršenie známok, časté modriny, ktoré dieťa nevie dôveryhodne vysvetliť a podobne. Ak sa dieťa rodičom zdôverí, mali by konať. Dohodnúť si čo najrýchlejšie stretnutie s triednym učiteľom a riaditeľom či odborným tímom a spoločne situáciu riešiť. V triede by mal byť zrealizovaný intervenčný program zameraný na zisťovanie príčin a elimináciu šikanovania. Dieťa sa môže anonymne zdôveriť aj rôznym linkám, napríklad Linke detskej istoty: 116 111. Dôležité je si uvedomiť, že samotné dieťa si so šikanovaním neporadí. Viac kontaktov, kde hľadať pomoc, nájdete na: www.bezmodrin.sk.

Ak sa nezdôverí s problémom šikany samotné dieťa, ako ju môže napríklad rodič alebo učiteľ rozpoznať?

Dieťa by sme mali viesť k tomu, že ak má nejaký problém, môže sa s ním kedykoľvek zdôveriť. Keď dieťa mení správanie, prestane sa s rodičom rozprávať, nechce chodiť na voľnočasové aktivity, je roztržitý, zhorší si známky v škole, pýta od rodičov peniaze a nevie špecifikovať, na čo ich potrebuje, prejavuje sa u neho strach, úzkosť, problémy so zaspávaním, nechut chodiť do školy, ak má zranenia a nevie popísať, ako sa mu stali – vtedy by mali rodičia zbystriť pozor-

nosť. Niekedy sa stačí dieťaťu prihovoriť, napríklad „Vidím, že si už dlhšie smutný, akoby ťa niečo trápilo, môžeš mi o tom povedať viac?“

Ako má reagovať rodič, ak sa dozvie, že jeho dieťa môže byť v pozícii toho, kto šikanuje?

Nie je vhodné to iba jednoducho prejsť spôsobom: áno, stalo sa to. Rodičia by mali jednoznačne vyhodnotiť takéto správanie za nevhodné a nesnažiť sa za dieťa všetko „vyzehliť“, len aby nemalo žiadne problémy. Takto dieťa totiž učíme, že za svoje činy nemusí prevziať zodpovednosť a že za porušovania pravidiel nie sú žiadne konzekvencie. Tým mu dávame signál, že sa vlastne nič závažného nestalo a dávame mu „zelenú“ v pokračovaní šikanovania a násilnom správaní. Pri šikanovaní je dôležité zadať jednoznačné STOP zo strany rodičov, pedagógov, tých, ktorí do prípadu vstupujú.

Otázka na koniec, hoci asi veľmi ťažká. Ako predchádzať detskej šikane?

Ak sa sústreďme na školské prostredie, tak prvým krokom je priznať, že tu je a vyskytuje sa častejšie, ako sme ochotní si priznať. Druhým krokom je prevencia šikany, ktorá súvisí s klímou v škole. Je potrebné sa zamerať už na deti v predškolskom veku. Tretím krokom je dôležitá multidisciplinárna spolupráca, pomoc obeti, ale aj dieťaťu, ktoré šikanuje, pomoc rodinám, identifikovať príčiny ale aj zabezpečiť, odporučiť odbornú intervenciu. Šikanovanie sa nedeje iba v školskom prostredí, deje sa aj mimo neho a súvisí s viacerými príčinami – situáciou v rodine, násilím, nedostatkom lásky či záujmu, preto je veľmi dôležité, aby v tom škola nezostávala sama. Nezostáva nič iné, iba spojiť sily a spoločne vytvárať účinnejší systém ochrany detí pred násilím a šikanovaním.

(red)

Snímka: archív Mariany Kováčovej

Nové Mesto v 3D. Mapový portál mestskej časti má zaujímavú novinku

Už máme svoje digitálne dvojča – „virtuálny digitálny 3D model Nového Mesta“, vďaka ktorému si odteraz môžete pozrieť našu mestskú časť online aj ako trojrozmerný model. Digitalizovaná kópia reality sa skladá z viac ako 12-tisíc stavieb. Mapa zároveň zobrazuje zeleň nachádzajúcu sa na obecných pozemkoch. Prístupná je na adrese mapy.banm.sk.

Miestny úrad ju využije napríklad pri rozvoji mestskej časti. Pri plánovaní nových projektov často vznikajú obavy, či stavba nebude tieniť existujúcim do-

s grafickými detailmi budov, ako sú šikmé strechy, a štruktúrou fasád. V ostatných štvrtiach zatiaľ používateľ nájde objekty s nižšou mierou detailu. „V projekte chceme pokračovať tak, aby detailné zobrazenie mohli záujemcovia využívať pre celé Nové Mesto,“ avizuje Peter Kollárik, GIS koordinátor z oddelenia životného prostredia a územného plánovania Miestneho úradu Bratislava-Nové Mesto.

Miestny úrad tak pokračuje v rozširovaní mapového informačného systému.

umožňuje meranie vzdialeností a plôch, navigáciu, prípadne tlač vyhľadaných informácií, napríklad o vlastníkoch konkrétnych parciel.

Mapový portál mestskej časti tak dnes disponuje už 14 rôznymi možnosťami zobrazenia reálnej, ale aj historickej podoby Nového Mesta, jeho zelene či mobiliiáru. Ale aj vyslovene praktickými mapami pre rôzne životné situácie. Medzi ne určite patria: mapa informujúca občanov o polohe zdravotníckych či sociálnych zariadení, mapa pre psíčkarov, mapa s polohou školských a predškolských zariadení či jeden z posledných prírastkov – mapa Komunálne voľby 2022. Tá posluží všetkým voličom, ktorí budú na konci októbra rozhodovať o novom zložení nášho a bratislavského zastupiteľstva, ako aj o mene starostu Nového Mesta a primátora Bratislavy. Po prvýkrát budú komunálne voľby spojené s voľbami župnými. Ľudia s trvalým pobytom v našej mestskej časti si s jej pomocou ľahko vyhľadajú volebnú miestnosť pre svoj okrsk.

Lucia Drevická

mom, prípadne či im nezastrie výhľad. „Unikátny trojrozmerný model nám dáva jedinečné možnosti. Vďaka nemu budeme môcť napríklad plánovanú budovu virtuálne vložiť do priestoru, pootáčať model z rôznych pohľadov a presne zistiť, aký vplyv by mohla mať na danú lokalitu,“ tvrdí starosta Rudolf Kusý.

Virtuálna 3D mapa modeluje celé územie Nového Mesta podrobne v rôznych úrovniach detailného zobrazenia. Niektoré časti, napríklad Koliba, Zátíšie či časť Tehelného poľa, sú spracované aj

Vďaka nemu občanom a návštevníkom mesta priebežne poskytuje dôležité mapy, mapové podklady a informácie.

Portál mapy.banm.sk obsahuje základnú mapu a ďalšie užitočné webové aplikácie, resp. mapy. V základnej mape sú zachytené všetky informácie z katastra nehnuteľností, ktoré mohla mestská časť zverejniť. Okrem základnej predvolenej podkladovej mapy si môže používateľ prepnúť podkladovú mapu na napr. ortofotomapu získanú z leteckého snímokovania či na topografickú mapu. Okrem klasického vyhľadávania aplikácia

**EKO – podnik
verejnoprospešných služieb
príspevková organizácia mest-
skej časti Bratislava-Nové Mesto**

vyhlásuje

Obchodnú verejnú súťaž na predloženie najvhodnejšieho návrhu na uzatvorenie nájomnej zmluvy na prenájom časti pozemku o výmere 150 m² a nebytových priestorov o výmere 75 m² v areáli detského ihriska na Račianskom mýte na ulici J. C. Hronského v Bratislave (ďalej len „OVS“).

Súťažné podmienky vyhlásenej OVS budú sprístupnené odo dňa 14.09.2022 a je možné ich obdržať nasledovne:

na webovom sídle mestskej časti Bratislava – Nové Mesto: www.banm.sk a EKO-podniku verejnoprospešných služieb: www.ekovps.sk - <https://www.ekovps.sk/dokumenty-ekovps/vos>

Športový klub oslávil storočnicu aj postup. Nová sezóna je už v plnom prúde

Na úvod nám dovoľte, aby sme všetkým, ktorí ste sa posledný júnový víkend zúčastnili osláv „Storočnice Novomestského športového klubu“, úprimne poďakovali. Vážený pán starosta Rudolf Kusý, pracovníci miestneho úradu, milé deti, milí priatelia, aj vaša účasť a podpora prispeli k veľkolepým dvojdňovým oslavám. Nezabudnuteľný sa stal hlavne futbalový zápas so Záhoranom Kostolište, keď vašou zásluhou do posledného miesta zaplnený štadión NŠK hnal hlasivkami a potleskom našich mužov nielen k víťazstvu 5:1, ale aj k tretiemu miestu v tabuľke a hlavne k postupu nováčika do najvyššej regionálnej súťaže. A určite vám v pamäti ostanú aj pre nás všetkých nezabudnuteľné pozápasové oslavy. Milí Novomešťania, ešte raz srdečne ďakujeme.

Nuž, od „Storočnice NŠK“ uplynul nejaký ten piatok. A práve postup do najvyššej regionálnej súťaže spôsobil to, že v našom klube bola letná prestávka veľmi krátka. Všetko úsilie hráčov a funkcionárov smerovalo k 1. kolu Majstrovstiev regiónu – Bratislava, ktoré NŠK 1922 Bratislava odohral v sobotu 6. augusta na domácom štadióne proti FK Slovan Most pri Bratislave s výsledkom 0:0. V 2. kole sme sa predstavili v derby zápase na

pôde SDM Domino, kde sa našim chlapcom podarilo získať cenné tri body po výhre 3:1. Zároveň všetkých pozývame na naše ďalšie zápasy a veríme, že vaše povzbudenie bude hnať naše veвериčky za ďalšími výhrami. Napokon, milí priatelia, máme rovnaký cieľ – úspešne reprezentovať mestskú časť Bratislava-Nové Mesto. Spoločnými silami to určite dokážeme!

Nábor do prípraviek veveričiek!

Novomestský športový klub otvára možnosť pre dievčatá a chlapcov stať sa súčasťou našej futbalovej rodiny. Počas mesiacov august a september sa môžete hlásiť trénerom a prísť na skúšobný tréning. Pre chlapcov sa otvára nábor do prípraviek od 5 do 9 rokov. Dievčatá majú možnosť hlásiť sa nielen do prípraviek, ale aj k žiačkam a dorastenčiam.

Pre väčší prehľad vám ponúkame rozloženie jesennej časti Majstrovstiev regiónu – Bratislava:

Kolo	Termín zápasu	Domáci	Hostia
1K	06.08.2022 13:30	NŠK 1922 Bratislava	FK Slovan Most pri Bratislave (A)
2K	13.08.2022 17:30	SDM Domino	NŠK 1922 Bratislava
3K	20.08.2022 13:30	NŠK 1922 Bratislava	FC Rohožník (A)
4K	28.08.2022 17:00	SFC Kalinkovo (A)	NŠK 1922 Bratislava
15K	31.08.2022 17:00	NŠK 1922 Bratislava	FC - Žolík Malacky
5K	03.09.2022 13:30	NŠK 1922 Bratislava	TJ Rovinka
6K	11.09.2022 16:30	MFK Rusovce	NŠK 1922 Bratislava
7K	17.09.2022 13:30	NŠK 1922 Bratislava	ŠK Tomášov
8K	25.09.2022 16:00	FK Slovan Ivanka pri Dunaji	NŠK 1922 Bratislava
9K	01.10.2022 13:30	NŠK 1922 Bratislava	PŠC Pezinok (A)
10K	07.10.2022 18:30	MŠK Senec (A)	NŠK 1922 Bratislava
11K	15.10.2022 13:30	NŠK 1922 Bratislava	Športový klub Nová Dedinka
12K	23.10.2022 15:00	OFK Dunajská Lužná (A)	NŠK 1922 Bratislava
13K	29.10.2022 13:30	NŠK 1922 Bratislava	ŠK Bernolákovo
14K	06.11.2022 13:30	TJ Jarovce Bratislava	NŠK 1922 Bratislava

Pre viac informácií neváhajte kontaktovať našich trénerov:

Dievčatá:

Prípravka ročníky 2017 – 2012,
žiačky ročníky 2011 – 2008,
dorastenky ročníky 2007 – 2004
trénerka Šuhajdová
+421 903 028 162
kontakt@nsk1922.sk

Chlapci:

Prípravka ročníky 2017 – 2013
tréner Jajcay
+421 908 198 767
kontakt@nsk1922.sk

*Miro Mihalík, Ladislav Horvát ml.,
Novomestský športový klub 1922*

Po 31 rokoch sa Juraj Sarvaš rozlúčil. Jeho legendárny Poetický večer pri sviečkach sa končí

Písal sa rok 1991, keď čerstvého šesťdesiatnika Juraja Sarvaša vyhostili z historickej Štefánky, v ktorej len nedávno predtým začal organizovať večery poézie. Slovenský herec, režisér, scenárista a dramatik našiel nové útočisko v Dome kultúry na Stromovej 18.

V tom čase určite nikto netušil, že vďaka tomu vznikne unikátny a v súčasnosti bezpochyby legendárny program. Dnes už 91-ročný Juraj Sarvaš režíroval svoj Poetický večer pri sviečkach takmer nepretržite 31 rokov. Odmoderovoval úctyhodných 172 častí, v ktorých sa vystriedali stovky domácich, ale aj zahraničných hostí. Stredisko kultúry sa vďaka nemu stalo kolískou slovenskej poézie, v ktorej pravidelne zneli verše národných buditeľov – Bernoláka, štúrovcov, Hviezdoslava, ale aj súčasných autorov – Smreka či Rúfusa. V programe pravidelne vystupovali vynikajúci operní speváci, množstvo folklórnych súborov,

ale aj hercov zo slovenských divadiel.

V pondelok 13. júna, tentokrát už v Stredisku kultúry na Vajnorskej, sa táto dlhá kapitola uzavrela posledným, spomienkami a emóciami nabitým 172. poetickým večerom s podtitulom Lúčenie. No a rozlúčiť sa s Jurajom Sarvašom prišli mnohí. Predovšetkým jeho dlhoroční priatelia – Ida Rapačová, Dušan Jarjabek a Jozef Šimonovič, ale aj bývalí žiaci z Akadémie umení v Banskej Bystrici – herci Jana Balková, Daniel Výrostek či populárny herec a spevák Igor Timko.

Za stredisko kultúry sa chceme opätovne poďakovať Jurajovi Sarvašovi a všet-

kým účinkujúcim umelcom a návštevníkom, ktorí boli za tri dekády súčasťou tohto výnimočného podujatia. Naším cieľom je v rozvoji slovenskej poézie aj naďalej pokračovať, a preto už teraz aktívne hľadáme pokračovateľa tejto krásnej tradície.

*Branislav Oprala
Snímka Martin Driensky*

Návštevy médií, vlastný vlog či reportáž. Deti si naplno užili denný umelecký tábor

V Stredisku kultúry na Vajnorskej má už niekoľkoročnú tradíciu. Po prestávke spôsobenej pandemiou sa nám ho toto leto po troch rokoch podarilo opäť zorganizovať.

Vďaka kontaktom s milými a ochotnými televíznymi profesionálmi sme deťom z bratislavského Nového Mesta a okolia mohli plnohodnotne vyplniť týždeň ich prázdnin nabitým programom a zážitkami.

Deti počas piatich dní trvajúceho dobrodružstva pod vedením režiséra a scenáristu Michaela Sharmanta nakrútili krátky film, s hercom Romanom

Pomajbom si vyskúšali základy herectva a umeleckého prednesu a s akademickou sochárkou Magdalénou Burmekovou vytvorili vlastné rekvizity.

Navštívili televíziu JOJ aj verejnoprávnu RTVS. V nej okrem skladov s kostýmami a rekvizitami videli aj známe tváre zo show Milujem Slovensko. Pod dohľadom profesionálov si vyskúšali dabing v štúdiu Dimas a nevyhli sa ani státiu pred kame-

rou. Pred NTC a zimným štadiónom Ondreja Nepelu bolo ich úlohou nakrútiť vlastnú spoločnú reportáž o bratislavskom Novom meste. Najmä chlapcov potešila návšteva Národného futbalového štadióna.

V záverečných dňoch sme pre deti na pamiatku nafotili vlastné podpisové karty, ktoré dostali spoločne s diplomami a vlastnoručne vyrobenými „oscarovými“ soškami. Veríme, že sme účasťou v tomto tábore mnohým teenagerom poskytli návod na to, ako sa v budúcnosti venovať práci v mediálnom prostredí. Preto dúfame, že sa s týmto nesmierne milým projektom nerozlúčime ani v najbližších rokoch.

Branislav Oprala, snímky Magdaléna Burmeková

INZERCIA:

Vodoinštalatérvstvo – oprava, montáž. 0904 572 977

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA-NOVÉ MESTO

VAJNORSKÁ 21

tel.: 02/44 37 37 60, +421 911 449 688

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk

Nájdete nás na FB: <https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>

Sledujte nás aj na Youtube: Stredisko kultúry Bratislava-Nové Mesto

Predaj vstupeniek v SK Vajnorská – každú stredu, od 16.00 do 19.00 hod. a vždy hodinu pred začiatkom na mieste podujatia (pokladňa SK Vajnorská).

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

3. 9., sobota, o 9. h, **Výstava automodelov**

7. 9., streda, o 15. h, **Horúca sprcha** – divadelne efektná, textovo vybrúsená a tematicky vtipná komédia - organizuje MÚ Nové Mesto.

20. 9., utorok a 21. 9., streda, o 19. h

Bez predsudku – výborná komédia Divadla Kalich od Jany Paulovej a Pavla Zedníčka o kamarátsťve, tajomstvách, zvedavosti a hlavne - o nás všetkých.

24.09., sobota od 10.00 – 21.00 h, **Deň otvorených ateliérov© 2022**

Jedinečná príležitosť pre milovníkov umenia, amatérskych tvorcov, ale aj zvedavcov spoznať svet, v ktorom tak amatérski ako i profesionálni výtvarníci tvoria. Je to šanca pre Vás na krátky rozhovor s Vašimi obľúbenými autormi, výmenu názorov a vzájomnú inšpiráciu.

29. 9., štvrtok, o 19. h

Výročný koncert country skupiny Belasí – pri príležitosti 40. výročia kapely.

HUDOBNÉ – TANEČNÉ VEČERY

3.09., sobota od 17.00 – 21.00 h

Čaj o piatej so skupinou Charlie band

17.09., sobota od 17.00 – 21.00 h

Marienkový čaj o piatej so skupinou Šubinovci

24.09., sobota od 17.00 – 21.00 h

Prvý jesenný čaj o piatej so skupinou Color

PODUJATIA PRE POZVANÝCH

5.09. pondelok a 6.09. utorok o 15.00 h, **Slávnostné stretnutie jubilantov MČ**

7.09., streda o 10.00 h, **Uvítanie novorodencov MČ**

KURZY – zápis na manager@skvajnorska.sk

Každý štvrtok, od 17.30 do 21.00 h, **Kurz jogy**

Každú stredu, od 17. do 18. h, **Kurz pilatesu**

Každý utorok a štvrtok, od 16. do 17. h

Kurz Break Dance – tréningy sú určené pre úplných začiatočníkov – deti a mládež. Stačí prísť a vyskúšať si jednu tréningovú hodinu zadarmo. Škola Breaku vznikla v roku 2013 ako prvá tanečná škola na Slovensku zameraná výlučne na Break Dance.

Večerné kurzy kresby s Mgr. art. Luciou Horákovou – zamerané predovšetkým na metódu uchopenia reality v obraze, základné princípy perspektívy, anatómie a tónovania. Vychádza sa z renesančného typu, pričom dôležitú úlohu zohráva vlastný rukopis.

Každú stredu, o 17. h, **Výtvarné štúdio** – kreatívne a relaxačné maliarske stretnutia.

Každý štvrtok, od 17. do 20. h

Výtvarné techniky – maliarske stretnutia s paletou v plenéri ale aj v ateliéri.

Kurz kaligrafie – uvoľnite si ruku a otvorte svoju fantáziu. Naučíte sa nové druhy písma, ktoré môžete využiť pri písaní svadobných oznámení či blahoželaní.

Individuálna príprava na talentové skúšky – určená pre stredné aj vysoké školy umeleckého zamerania.

Výuka hry na husliach – so spevákom, skladateľom, multiinštrumentalistom, finalistom 2. série Slovensko hľadá SuperStar a víťazom slovenského X-Faktoru Petrom Bažikom.

Esperanza Dance – tanečný štýl s prvkami jogy, prostredníctvom ktorého každá žena objaví svoju jedinečnú krásu.

Výuka hry na klavíri, Kurz šitia

V prípade záujmu o kurzy píšete na e-mail: kurzy@skvajnorska.sk.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

Každý prvý štvrtok v mesiaci, od 16. do 18. h, **Patchwork klub**

Každý posledný utorok v mesiaci, od 17. do 19. h, **Spolok včelárov západného Slovenska**

24. 9., sobota a 25. 9., nedeľa, od 10. do 14. h, **Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov**

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ)

17. 9., sobota, od 8. do 14. h, **Výmenné stretnutia zberateľov** mincí, medailí, odznakov, starých pohľadníc, telefónnych kariet, kníh, gramoplatní, plagátov, filatelie, pivných podložiek, vyznamenaní, etikiet, plagátov...

GALÉRIA V21

Od 6. 9. do 30. 9., v pracovných dňoch od 14. do 18. h

Salón výtvarníkov – mesto a príroda

Bez predsudků
Diego Ruiz, Flona Bettanini & Nicola Pistola, Pino Ammendola

divadlo **kalich**
Vás baví

pod peřinou se těžko říká ne...

preklad: Karina I. Havlíčková
V režii Romana Štolpy

hrají **Jana Paulová**
Pavel Zedníček

20. a 21. septembra 2022
Novomestské divadlo Bratislava, Vajnorská 21

vstupenky:
www.ticketportal.sk

TRASA 1932

VÝROČNÝ KONCERT 40 ROKOV

BELASÍ

29.9.2022 o 19. h

Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21